

TYDZIEŃ W REGIONIE

BIŁGORAJ

■ **LASY NA DROGI.** Rozpoczyna się realizacja inwestycji w ramach pilotażowego programu współpracy leśno-samorządowej. Na modernizację infrastruktury drogowej w powiecie biłgorajskim Lasy Państwowe przeznaczą ponad 17 mln zł. We wrześniu ma ruszyć remont drogi powiatowej z Biłgoraja do Smółska. Planowane są: położenie asfaltu na odcinku ponad 6 km, wykonanie ścieżki rowerowej i chodnika, remont przepustów itp. Inwestycja ma kosztować ponad 2 mln zł, z czego 1,44 mln zł wyłożą Lasy Państwowe, ponad 300 tys. zł – powiat biłgorajski, 260 tys. zł – gmina Biłgoraj, a 50 tys. zł – miasto Biłgoraj. Prace potrwać do końca listopada.

■ **MAJĄ NOWE BOISKA.** Rozpoczęcie roku szkolnego w Regionalnym Centrum Edukacji Zawodowej w Biłgoraju zbiegło się z uroczystym otwarciem kompleksu boisk. Inwestycja kosztowała 1,5 mln zł, z czego jedna trzecia to dotacja Ministerstwa Sportu. Kompleks zlokalizowano między budynkiem głównym RCEZ a szkolnymi warsztatami. Jest tam boisko do piłki nożnej, koszykówki i siatkówki, a także bieżnia oraz siłownia pod chmurką. Powstała też mała trybuna dla kibiców i szatnia.

■ **NA ROWER.** 18 i 25 września odbędą się kolejne rajdy w ramach akcji „Bezpieczne i czyste szlaki rowerowe”. Start – o godz. 9 w przestrzeni „Sowa” w parku Solidarności. Uczestnicy pojedą biłgorajskimi trasami rowerowymi i będą je sprzątać. Na koniec będzie losowanie nagród i pamiątek.

■ **PAMIĘTALI O WOJNIE.** Rocznicę wybuchu II wojny światowej upamiętnili przedstawiciele władz miasta, powiatu oraz organizacji kombatanckich. Złożyli wiązanki kwiatów pod Pomnikiem Wdzięczności. Przemawiał mjr Witold Dembowski. Wcześniej była msza w intencji poległych.

CIĄG DALSZY NA STR. 3

Redaktor dyżurny: 84 638 60 55, 638 60 56, bezpłatny telefon (ze stacjonarnego): 800 258 596

NAJCHĘTNIEJ KUPOWANY TYGODNIK REGIONALNY W POLSCE

WYDAWCA: „WYDAWNICTWO ZAMOJSKIE” Spółka z o.o. w Zamościu.
ZARZĄD: Aleksander Łukasz.
REDAKTOR NACZELNY I DYREKTOR WYDAWNICTWA: Michał Kamiński.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY: Jan Byra (sekretarz redakcji), tel. 84 638 60 58, Jadwiga Hereta (tel. 84 638 60 55), Jerzy Lipiec, Roland Maziarka (sekretarz redakcji), tel. 84 638 60 58, Małgorzata Mazur (tel. 84 638 60 56), Małgorzata Pytkowska (tel. 84 639 26 33), Anna Rudy (tel. 84 638 60 56), Anna Szewc (tel. 84 638 60 37), Aneta Urbanowicz (tel. 84 639 26 33), Magdalena Wójtowicz (tel. 84 639 26 33), korekta: Iwona Pieczykolan.

STALI WSPÓŁPRACOWNICY: Marek Ambroży Kitliński, Krzysztof Konopa, Andrzej Miazga, Mirosław Osip-Pokrywka, Zbigniew Śledź.

ADRES REDAKCJI: 22-400 Zamość, ul. Grecka 6, skr. pocztowa 28, faks: 84 627 11 34, e-mail: tyg-zamojski@pro.onet.pl.

SEKRETARIAT: tel. 84 639 26 48, tel. kom. 609 682 049; e-mail: sekretariat@onet.pl.

Rękopisów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega się prawo skracania materiałów niezamówionych.
OGŁOSZENIA DO TYGODNIKA ZAMOJSKIEGO przyjmuje Biuro Reklam i Ogłoszeń, ZAMOŚĆ, ul. Pereca 1, e-mail: tzm@za.onet.pl, tel. 84 638 55 09, 84 627 10 99, 84 638 60 59, faks 84 638 54 79 w godz. 8-16, Arkadiusz Belz 691 403 349, Andrzej Chroń 722 390 077, Sylwia Jakimiak 510 932 248 oraz

• **BIŁGORAJ**, ul. Bankowa 4A, tel. 84 688 02 39 („Forset”)

• **HRUBIESZÓW**, Rynek 24, tel. 84 696 23 30

• **TOMASZÓW LUB.**, ul. Rynek 10, tel. 84 664 10 72

Redakcja zastrzega sobie prawo publikowania danych osobowych laureatów konkursów, krzyżówek itp.
SKŁAD I ŁAMANIE: Wydawnictwo Zamojskie sp. z o.o.

DRUK: Media Regionalne sp. z o.o. w Warszawie, oddział w Kielcach – Drukarnia w Tamobręgu, ul. Mechaniczna 12.
ISSN 0138-0729, nr ind. 379565

www.tygodnikzamojski.pl

ROZMOWA TYGODNIA

z dr. n. hum. Włodzimierzem A. Brodniakiem, sekretarzem Polskiego Towarzystwa Suicydologicznego, sekretarzem redakcji rocznika „Suicydologia”

Samobójcy

– 10 września obchodzimy Światowy Dzień Zapobiegania Samobójstwom. Organizowany jest od 14 lat z inicjatywy Międzynarodowego Towarzystwa Zapobiegania Samobójstwom i Światowej Organizacji Zdrowia. Samobójstwo co roku popełnia ponad 1 mln osób na świecie. Z tego, wg WHO, ponad 75 proc. przypada na kraje o niskich i średnich dochodach. W Polsce to duży problem?

– Bardzo duży. Współczynnik śmierci samobójczych wynosi u nas 17 na 100 tys. mieszkańców, w zestawieniu światowym klasyfikuje nas około 20. miejsca. Są więc kraje, w których jest gorzej, np. Białoruś, Rosja, Korea Południowa, Japonia, Litwa, Węgry. W wielu z nich od dawna z tym poważnym problemem się walczy, realizowane są programy zapobiegające samobójstwom. Na Węgrzech wskaźnik, gdzie swego czasu wynosił 40 osób na 100 tys., zmniejszył się o połowę.

– U nas, niestety, przez wiele lat temat chowano do szuflady.

– Władza publiczna lekceważyła go, niewielu się nim interesuje. Przez ostatnich pięć lat odbywa się ponad 6 tys. pogrzebów samobójców rocznie. Mamy więc dwa ich razy więcej niż ofiar wypadków samochodowych, w których ginie 3 tys. osób rocznie. 6 tys. samobójców to dane policyjne. Proszę pamiętać, że nie obejmują wszystkich, którzy stracili życie w wyniku samobójstwa.

– Dlaczego?

– Bo to ciągle u nas temat tabu. W wielu przypadkach lekarze nie wpisują prób samobójczych do dokumentacji, często sprawę kamufluje rodzina. Czasami nie ma pewności, czy to był wypadek, czy samobójstwo. Z badań przeprowadzanych na świecie wynika, że samobójczych śmierci jest o 10 proc. więcej, niż podaje się w oficjalnych statystykach.

– Ale samobójstwo nie zawsze kończy się zgonem.

– Ile rocznie prób samobójczych jest podejmowanych, tego nie wie nikt. Polska policja odnotowuje 3-4 tys. Ale

nie od dziś wiadomo, że zgłoszone oficjalnie to wierzchołek góry lodowej. Jak wynika z badań światowych, jest ich 10-15 razy więcej niż samobójczych śmierci. Szacuje się, że w Polsce co roku próbę targnięcia się na własne życie podejmuje 60-90 tys. osób. Niestety, w zdecydowanej większości przypadki te nie są nigdzie odnotowywane.

Włodzimierz Brodniak: – Szacuje się, że w Polsce co roku próbę targnięcia się na własne życie podejmuje 60-90 tys. osób. Niestety, w zdecydowanej większości przypadki te nie są nigdzie odnotowywane.

– Kto w Polsce najczęściej popełnia samobójstwo?

– Mieszkańcy wsi; niemal dwa razy częściej niż mieszkańcy miast. Średnia na wsiach w ostatnich latach wynosiła 18-21 prób na 100 tys. osób rocznie, podczas gdy w miastach – 12 na 100 tys. Powód jest dość banalny, ale i tragiczny: na wsiach nie ma pomocy dla ludzi w kryzysie. W miastach są psychiatrzy, psychologowie, służby socjalne. Na wsiach jest większe poczucie izolacji, bo silne więzi społeczne to najczęściej pieśń przeszłości.

– Porażająca jest dysproporcja między liczbą samobójstw kobiet i mężczyzn.

– To jest jakieś kuriozum na skalę światową. W Polsce życie odbiera sobie sześć razy więcej mężczyzn niż kobiet, na świecie zaś ponad trzy-

krotnie. Jesteśmy pod tym względem w czołówce świata. Polskie kobiety natomiast dwa razy częściej niż mężczyźni podejmują próby samobójcze. Najczęściej zabijają się osoby w wieku między 40. a 60. rokiem życia. Samobójcze śmierci młodych ludzi są głośniejsze, ale jest ich mniej. Życie odbiera sobie kilkanaścioro dzieci rocznie w wieku 10-14 lat i ponad 200 osób w wieku 15-19 lat. O tych śmierciach jest najgłośniejsze, bo są najbardziej wstrząsające.

– Dlaczego ludzie się zabijają?

– Psychiatrzy powiedzą, że w 90 proc. przypadków to efekt zaburzeń psychicznych. Ale to nie jest tak. Samobójstwo to kumulacja wielu czynników. Nie wszystkie nawet jesteśmy w stanie wyłapać. Ktoś stracił pracę, kogoś zostawiła żona. Innego przerosły obowiązki. Wpływ na ostateczną decyzję mają też czynniki ekonomiczne, kłopoty w związku, relacje społeczne, poczucie osamotnienia. Nigdy nie jest to jeden powód. Tolstoj napisał w „Annie Kareninie”: „Wszystkie szczęśliwe rodziny są do siebie podobne, każda nieszczęśliwa rodzina jest nieszczęśliwa na swój sposób”. Tak samo jest z samobójstwami. Szczęście jest zawsze jedno. Nieszczęście tysiące.

– Można coś z tym problemem zrobić?

– Tegoroczne obchody Dnia Zapobiegania Samobójstwom odbywają się pod hasłem „Connect. Communicate. Care” – bądź w kontakcie, rozmawiaj, dbaj. Trzeba nie tylko tworzyć, ale i realizować programy zapobiegania samobójstwom. Potrzeba edukacji społecznej na wielką skalę. Ostatnio na szczęście Kościół katolicki zainteresował się tą sprawą. W porozumieniu z biskupem Piotrem Libera, ordynariuszem diecezji płockiej, przygotowuję dla księży poradnik na ten temat. Jeszcze tej jesieni trafi do każdej z ponad 9,5 tys. polskich parafii. Mam nadzieję, że coś zmieni w postrzeganiu tego bardzo poważnego problemu społecznego.

Rozmawiała Małgorzata Mazur

Serdeczne podziękowania

Kierownictwu i Pracownikom Lubelskiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli o. w Zamościu, Dyrekcji, Pracownikom Zespołu Szkół nr 2 w Zamościu, Dyrekcji i Pracownikom Bursy Międzyszkolnej nr 2 w Zamościu, Komendantowi i Pracownikom Straży Miejskiej w Zamościu, Dyrektorom Szkół, Księgom oraz Wszystkim, którzy uczestniczyli w uroczystościach pogrzebowych

śp. Jerzego Naworola
składa Rodzina.

Umarłych wdzięczność dotąd trawa, dokąd pamięć im się płaci
W. Szymborska

Wszystkim, którzy w tak trudnych dla nas chwilach dzielili z nami smutek i żal, okazali wiele serca i życzliwości oraz uczestniczyli we mszy św. i ceremonii pogrzebowej

śp. Krzysztofa Poliszuka

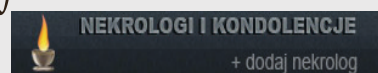
Rodzinie, Przyjaciółom, Sąsiadom, Znajomym, Delegacjom za okazaną pomoc, współczucie, modlitwę, wieńce i kwiaty, serdeczne „Bóg zapłać” składa pogrążona w smutku Rodzina.

Potrącony przez scanię

30-letni kierowca ciężarówki potrącił na przejściu w Krasnymstawie 69-latkę. Mimo podjętej reanimacji mężczyzna zmarł na miejscu. Do wypadku doszło w niedzielę, 4 września, ok. godz. 20 na ul. Lwowskiej w Krasnymstawie (poza obszarem zabudowanym). Pieszy nie miał żadnych elementów odbłaskowych. Okoliczności i przyczyny wypadku ustalają krasnostawscy policjanci.

Nekrologi i kondolencje w Tygodniku Zamojskim można zamawiać:
na stronie www.tygodnikzamojski.pl w zakładce

a także w Biurze Ogłoszeń Tygodnika Zamojskiego w ZAMOŚCIU, ul. Grecka 6, tel. 84 638 55 09, 84 627 10 99, – w BIŁGORAJU, ul. Bankowa 4a, tel. 84 688 02 39 (sklep „Forset”), – w HRUBIESZOWIE, ul. Rynek 24, tel. 84 696 23 30, – w TOMASZOWIE LUB., ul. Rynek 10, tel. 84 664 10 72.